

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 39/05-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. marca 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Tomáša Ľalíka, bytom B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., Advokátska kancelária, B., ktorou namietal porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom úrade justičnej polície Policajného zboru v Bratislave III pod sp. zn. ČVS: OÚJP-67/10-2003 Ora, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Tomáša Ľalíka o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e

I.

Podaním zo 7. februára 2005 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. februára 2005, označeným ako „*Sťažnosť vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov s prísl.*“ Tomáš Ľalík, bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátkou JUDr. E. Ľ., Advokátska kancelária, B., namieta porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Okresnom úrade justičnej polície Policajného zboru v Bratislave III (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod sp. zn. ČVS: OÚJP-67/10-2003 Ora.

Sťažovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie vyššie uvedených ustanovení ústavy a dohovoru postupom vyšetrovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: OÚJP-67/10-2003 Ora. Ďalej žiada, aby ústavný súd prikázal vyšetrovateľovi konať bez zbytočných prietáhov, a požaduje priznať mu aj primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa z 28. februára 2003 bolo začaté trestné stíhanie voči obvineným M. B. a M. K. pre trestný čin krádeže v spolupáchateľstve za to, že títo obvinení mali odcudziť sťažovateľovi mobilný telefón, finančnú hotovosť 400 Sk a ďalšie veci. V konaní u vyšetrovateľa pretrvávajú prietahy, a to i napriek tomu, že sťažovateľ telefonicky a písomne viackrát upozorňoval na pomalosť konania. Listom z 19. augusta 2004 požiadal sťažovateľ aj Okresnú prokuratúru Bratislava III o odstránenie prietáhov, avšak bezúspešne.

Podľa názoru sťažovateľa postupom vyšetrovateľa dochádza k porušovaniu jeho základného práva vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ aj na nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 210/04-25 z 15. decembra 2004.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv lebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04).

Účelom, podstatou a zmyslom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Ťažiskovým pojmom a komponentom tohto základného práva je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti. Súčasne je ústavný súd toho názoru, že uplatnenie tohto základného práva je spojené len s takou vecou (záležitosťou) účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prejednanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prejednaní veci účastníka.

Vecou samou v posudzovanom konaní, v ktorom podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, je trestné stíhanie inej osoby, než je sťažovateľ, ktorý má v tomto konaní postavenie poškodeného. Trestné stíhanie sa vykonáva podľa ustanovení Trestného poriadku. Podľa § 1 prvej vety Trestného poriadku je účelom tohto zákona upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Iný účel Trestného poriadku nie je výslovne vyjadrený, a preto je vecou samou v trestnom konaní zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov. Podľa § 2 ods. 4 a 5 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti; musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou. Orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že zákonným účelom postupu orgánov činných v trestnom konaní nie je prejednanie, rozhodovanie a rozhodnutie o nároku poškodeného, ktorý má súkromnoprávnu povahu. Možnosť uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní nie je preto v tomto konaní vecou samou v takom zmysle, ako to je uvedené v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. To platí aj pre čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý ustanovuje o „jeho záležitosti“, čo je synonymum pre jeho vec podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. (IV. ÚS 92/04, mutatis mutandis aj IV. ÚS 4/02, IV. ÚS 166/03)

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z vyššie citovaných rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že vzhľadom na účel trestného konania, jeho predmet a základné zásady, na ktorých spočíva dosahovanie tohto účelu, treba považovať za vylúčený záver, podľa ktorého by poškodený mal právo na to, aby jeho vec – nárok na náhradu škody v adhéznom konaní – bola prerokovaná bez zbytočných prietáhov v trestnom konaní. Prípustnosť uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní nie je dôvodom na záver o tom, že v trestnom konaní sa stáva vecou

samou nárok poškodeného. Táto možnosť je totiž iba určitým zvýhodnením poškodeného, ktorý za splnenia zákonných podmienok, a ak to nebráni účelu trestného konania, môže dosiahnuť uspokojenie svojho súkromnoprávneho nároku aj v trestnom konaní (mutatis mutandis IV. ÚS 92/04).

Nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 210/04-25 z 15. decembra 2004, na ktorý sa sťažovateľ odvoláva, sa týkal veci, v ktorej sa na zbytočné prierahy sťažoval nie poškodený, ale obvinený v trestnom konaní. Preto skutkový stav tohto nálezu nie je s daným prípadom analogický.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. marca 2005